

בית יעקב פרשת וישלח

(ל) ויאמר למה זה תשאל לשמי. תשובת המלאך היה, שלא יהיה לו שום עזר וסיוע מידעתו זאת. והוא, כי זה המלאך היה מהמקטרגים על בריאת האדם מה אנוש כי תזכרנו (מדרש רבה בראשית ח), ועד היום הוא מקטרג ובא ורוצה בהשחתת עולם, שהוא היצר והוא השטן יורד ומסטיץ עולה ומקטרג, והוא המלאך המות כדאיתא בש"ס (בבא בתרא טז). והאותיות שבשמו מרמזים עליו שאין ממנו שום סיוע לאדם, ש' וס' אותיות סגורים וחתומים מכל צדדיהם כמש"נ לעיל (אות ה ד"ה ולהבין, אות כו), ולא זה שאין מסייע לאדם לעבודת השי"ת אך עוד מטרידו ומטעהו להטותו לדרך רע, וכדאיתא בזה"ק (וישלח קע:) שנגע בגיד הנשה בזינה דאיהו יצר הרע כו'. ואף שגם זה הגיד הוא בריאה מהשי"ת, אכן שאין בהם בגידין בנותן טעם, ושמו מוכיח עליו שנקרא גיד הנשה, דמנשה לבני נשא מפולחנא דמאריהון כדאיתא בזה"ק (שם). והוא שהעבודה ובחירת האדם שיש לו מכח זה המקום יוכל להשכח ולהסתיר מדעת האדם לגמרי. והענין ששינה הכתוב

אור החיים וישלח בראשית לב, לג

לג. ע"כ בן לא יאכלו וגו'. פירוש לז' שנדעוץ הגיד ממקור הקדושה ושלט צו הקליפה, נחמיה זו ככל מקום שהיא נטמאה ואסרה הצורה כי הוא הידוע. ותמלא סוד צוה כי גיד זה אין צו טעם (עין חולין קא). והוא סימן לנחמיה הקליפה כי אין צו טעם כיון שנקרה קדושה ממנו, ויש צוה פשטים לומר אלא שהעיקר כמו שכתבתי:

רבי צדוק – קומץ המנחה ב אות עט

שם כי אבר מחזיק אבר. אבל בגיד הנשה הוא להיפך, כמו שאמרו ז"ל (סוכה נב, ב) אבר קטן משביעו רעב מרעיבו שבע, ששביעותו הוא רק על ידי הרעבון, וזהו על כן לא יאכלו, ועל ידי העדר אכילת האבר זה מחזיק האבר. וזהו גם כן ענין תשעה באב שנוהג אבילות, שענין אבילות מורה כאלו אותו יום אינו נמצא כלל, שאינו יוצא מביתו ולא עושה מלאכה ולא לומד, רק יושב ודומם כמת ועבר ובטל מן העולם, וכאלו אינו באותו יום בעולם, וכענין שאומר המתאבל יאבד יום וגו' אל יחד וגו',⁶³⁶ שכך ענין המתאבל משתוקק שלא יהיה כלל בעולם, ומאס בקיומו וחפץ בהעדרו, וכאלו אינו במציאות. וזה הוא קיום אותו היום חיותו, וכמו שאמרו (תענית ל, ב) כל המתאבל זוכה ורואה בשמחתה, שעתידי להיות יום טוב שהוא קיום היום. ואולי יש לפרש שנקרא גיד הנשה לשון שכחה כמו שאמרו בזה"ק שם עיין שם, רצה לומר שצריך לשכוח ממנו כאלו אינו כלל אותו כח באדם, ואז אינו נושה ממקומו כלל.

גבורה דכבישת היצר, ואותו גיד הוא חוזה התאוה. וכמו שאמרו הקדמונים ובזה"ק (וישלח) ק"ע ב' דתמן יצר הרע רביע כו' עיין שם.⁶³⁴ ולכן אמר לא יאכלו וגו', פירוש אכילה הוא הנאת הגוף, והושאל גם כן כי אם הלחם אשר הוא אוכל (בראשית לט, ו), אכלה ומחתה פיה (משלי ל, כ), והיינו שאסר על עצמו כל הנאה מתאוה זו, שעל ידי זה יהיה הניצוח לעשו, ולכן יוסף שהוא שומר הברית שטנו של עשו. ותוספת ביאור זה על פי מה שאמרו בזה"ק שם דש"ה לאוין נגד שש"ה ימים ונגד שש"ה גידין, ותשעה באב הוא נגד גיד הנשה עיין שם, והיינו כי הגידין אין להם חיות בפני עצמם דקיימא לן אין בגידין בנותן טעם והם כעץ, רק שהם חוזה הגוף, שבלעדם לא יעמוד. וכן הלאוין [כי מה שאמרו (קידושין לט, ב) ישב ולא עבר עבירה כו', מפרשין לה התם בקידושין כדרכ כהנא ורבי צדוק⁶³⁵], וחיות הגידין מן הלאוין, וחיות גיד הנשה מסתמא משמירת לאו דלא יאכלו גיד הנשה, כי אמרו ז"ל וכן הוא בזה"ק

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON